

Какви страшни страдания ни кара тя да понасяме. Тя не прави разлика нито въ общественото положение, нито въ характера на човѣка, за нея нѣма ни малтъкъ, ни голѣмъ, ни беденъ, ни богатъ, — всички за нея сж равни. Тя заставя еднакво да ѝ прекланятъ глава и всесилниятъ монархъ и последниятъ дриплю.

Настѣпи ли болка — особно силна — всичко се забравя: и радостъ, и скръбъ, и лична и обществена работа, — пропада всѣкаквъ интересъ къмъ живота. Една едничка неотстъпна мисль остава: какъ по-скоро да се намали болката, какъ може да се премахне тя, да се избавимъ отъ нея. . . .

А мине ли, — всичко като съ махване на ржка изчезва. Откъде се взема отново и енергия, и весело настроение, и желание за работа, явяватъ се разни замисли и планове, възбужда се и любовъ и ненавистъ, — съ една дума, заживяватъ всички жизнени интереси?

За какво, питаме, ни се налага такова ужасно наказание? Нима не можемъ безъ болезнени усѣщания? Природата не можеше ли да се добере до нѣщо по-целесъобразно?

Тамъ е работата, че не е могла. Болката ни е нужна, болката ни е необходима. Тя е нашиятъ вѣренъ грижовенъ другаръ, най-добриятъ ни съюзникъ въ поддържането и опазването на нашето здраве.

Представете си, че вървите боси и стѣпвате върху стѣклянки. Като мѣлния вие дръпвате крака си. . . .

Какво стана? — Силна болка ви накара да се спрете, да избѣгате една опасностъ. Ако болката не ви бѣ известила, че стѣклянка се вби въ крака ви, вие щѣхте да вървите по-нататкъ, ще нагазите въ други стѣклянки, кракътъ ви ще се набодне съ тѣхъ, ще се разрани, ще заболѣе, а може би ще стане нужно и да се рѣже.

Ето първото благодатно значение на болката.

Ала не е само това. Като не преставатъ болкитѣ отъ нараняването, тѣ не ви даватъ да стѣпвате на болния кракъ. А това иска да ви каже, че трѣбва да дадете на раничката възможностъ да заздравѣе и че за заздравяването е нужно спокойствие.

Ако ли пъкъ раничката загnoi и болката се усили, това показва, че е почнало възпаление и че за болния кракъ нуждни още по-голѣми грижи. И това ще продължи дотогава, докогато всичко мине. Изчезне ли болката, това ще рече, че всичко е минало, всичко се е възстановило и вече смѣло можете да ходите.

Най-последно, самата болка ни кара да бждемъ по-предпазливи и за бждеще — да не стѣпаме на остри, бодливи предмети. Тя,